

	C	SD	M	KD	MP	SAFE	V	S
Avsnitt 1	Koldioxidbudget							
En koldioxidbudget är ett bra komplement till utsläppsmålen. Den illustrerar på ett tydligt sätt omställningsstrategier som tar hänsyn till faktorn tid, där tidiga utsläppsreduktioner ger större klimatnytta till förvånande stora skillnader. Enligt Parisavtalet ska världens länder vidta åtgärder för att begränsa den globala uppvärmningen väl under 2 grader, med sikte på 1,5 grad. Den globala koldioxidbudgeten kan brytas ner till nationella och lokala koldioxidbudgetar. Intresset för detta växer och Klimatsekretariatet i samverkan med Uppsala universitet kan erbjuda en vetenskapligt baserad digital koldioxidbudget som pedagogiskt visualiserar utmaningarna.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att införa en vetenskapligt förankrad lokal koldioxidbudget?</i>							
	DELVIS	NEJ	JA	DELVIS	JA	JA	DELVIS	DELVIS
Kommentar	Vi jobbar i kommunen för olika åtgärder för att minska koldioxidutsläppen. Det kan vara så att det jobbas in i olika dokument			En anpassad kommunal budget/resurser finns inte för en fullskalig koldioxidbudget. Agenda 2030 och dess mål är tydligt sammankopplade med varandra. Prioriterade insatser utifrån målen innebär att grunduppdrag, service och välfärd, demokratiuppdraget ständigt står på agendan för samtal och dialog.	MP Nässjö har drivit frågan genom en motion som ansågs besvarad av kommunfullmäktige våren 2021 och återkommande i ett antal budgetförslag under den här mandatperioden. Vi hade med förslag/yrkande om att snabba på processen med att få igång en koldioxidbudget, så sent som under kommunfullmäktige 28/4. Tyvärr vann inte förslaget mer gehör än 16 röster i en votering i fullmäktige. Så än så länge har det inte blivit någon koldioxidbudget i Nässjö kommun, men vi kommer att fortsätta driva frågan genom interpellationer, motioner och budgetar. Vi ser en koldioxidbudget som en mycket viktig början för att kunna uppfylla Parisavtalets mål för Nässjö kommun. Idag är trenden att Nässjö släpper ut flera gånger så mycket koldioxid än vad vi har råd att göra enligt Parisavtalet. Det är oroande.	Vi är beredda om det finns bra praktiskt underlag att utgå ifrån, som gör att det är möjligt och inte tar resurser från det konkreta arbetet.		När Nässjö kommuns energi- och klimatstrategi uppdateras vill vi pröva om en koldioxidbudget, i en förenklad form, kan ingå som en del av strategin.
Avsnitt 2	Klimatanpassning							
Klimatförändringarna kommer att påverka alla kommuner i Sverige på olika sätt. Nässjö kommun jobbar redan med planer för klimatanpassning. Det är viktigt att finansiella resurser säkras så att planerna kan implementeras för att förebygga och skydda kommuninvånare från olika klimatrisker såsom översvämningar, ras och skred samt extremt väder.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att säkerställa att Nässjö kommun mobiliserar och avsätter tillräckliga resurser för att vidta nödvändiga anpassningar?</i>							
	JA	DELVIS	JA	JA	JA	JA	JA	JA
Kommentar	Det är arbeten som redan pågår i ordinarie verksamheter. Särskilt görs jobb i samband med nya planer, men det görs också inom befintliga verksamheter.			Dock är frågan om tillräckliga resurser något som ligger i betraktarens öga. Vi har ändliga resurser och måste prioritera utifrån Grunduppdrag, dock står klimatfrågan högt på agendan. Agenda 2030 är gemensamma mål som är viktiga oss i KD.	Vi kommer att driva frågan aktivt genom motioner, interpellationer och budgetförslag.	Nässjö är ju hittills ganska förskonat. Översvämningar har främst skett i tätorter och där finns ett arbete.		

	C	SD	M	KD	MP	SAFE	V	S
Avsnitt 3	Effektiv energianvändning							
Kommunen har stora ytor att värma upp vintertid eller kyla sommartid. Kommunen ska använda energin så effektivt som möjligt. Det kan ske genom energieffektivare uppvärmning, isolering, vattenförbrukning, ventilation, elsystem och belysning. Förutom lägre kostnader kan det leda till bättre och bekvämare inomhusmiljöer vilket gynnar de boende eller de som nyttjar fastigheterna.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att avsätta medel för att öka kraven på effektiv energianvändning i offentliga lokaler?</i>							
	JA	DELVIS	JA	DELVIS	JA	JA	JA	JA
Kommentar	Om det behövs nya medel är vi bereda att jobba för det. Men minskar man förbrukningen brukar också kostnader minska.			Redan idag har energieffektiviseringar genomförts och den inriktningen fortsätter.	MP har drivit en lokal politik som har sin grund i en effektiv energianvändning och det kommer vi fortsätta att göra. Det kan handla om att förbättra energieffektiviteten i kommunens lokaler, så långt som det är möjligt. Vi vill också se solceller på taken på all kommunal nybyggnation, så långt som det är möjligt. Det har vi tidigare skrivit en motion om till kommunfullmäktige. Solceller och solel är ett av de absolut bästa sätten att producera förnybar energi och potentialen för solceller i Nässjö kommun är jättestor.	I samband med renovering kan åtgärder göras. Det bästa bidraget tror vi är att generellt underhålla våra fastigheter bättre.		
Avsnitt 4	Minskade utsläpp från kommunala transporter							
Transporter från t.ex. skolskjuts, färdtjänst och varutransporter genomförs dels av kommunen själv, dels genom att de upphandlas av kommunen. Utsläpp från dessa transporter måste över tid komma ner till noll.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att kommunen ska anta ett mål om att koldioxidutsläppen från kommunala transporter ska vara noll år 2030 och anpassa planer och upphandling till detta?</i>							
	JA	DELVIS	DELVIS	DELVIS	JA/DELVIS	JA	DELVIS	JA
En koldioxidbudget är ett bra komplement till utsläppsmålen. Den illustrerar på ett tydligt sätt omställningsstrategier som tar hänsyn till faktorn tid, där tidiga utsläppsreduktioner ger större klimatnytta till förvånande stora skillnader. Enligt Parisav	Vi jobbar redan med den frågan – bland annat i upphandlingarna			Vi följer Regionens målsättning. Och försöker gå i takt. Dock vill vi poängtera att Offentlig upphandling är ett verktyg till att nå Agenda 2030 i flera perspektiv.	Delvis/Ja – När det gäller färdtjänstens fossilfrihet, så behöver det beslutet tas inom regionen, där Miljöpartiet givetvis ska driva på för fossilfria transporter. Däremot kommer MP Nässjö att driva frågan att alla transporter som kommunen ansvarar för, ska minska utsläppen och att vi ska ha en fossilfri fordonsflotta i Nässjö kommun.	Vi inser svårigheten och det bästa är ju att inte transportera så många så mycket. Bränslesnåla fordon som håller länge och är återvinningsbara.		

	C	SD	M	KD	MP	SAFE	V	S
Avsnitt 5	Elbilpool							
Kommunen har målsättningen att dess invånare ska kunna resa utan fossila bränslen. Samhället behöver också i större utsträckning resursdelar för att minska påverkan på miljön.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt att verka för att kommunen får ett högre nyttjande av fordon genom att initiera ett system för elbilpool som skulle gagna kommunen genom att kommunen i sin verksamhet kan nyttja fordonen under dagtid och personer anslutna till bilpoolen kan nyttja fordonen under kvällar och helger?</i>							
	NEJ	DELVIS		NEJ	JA	DELVIS	JA	DELVIS
<i>Kommentar</i>	Nej – vi tror inte på den idén. Många av kommunens fordon behövs dygnet runt t.ex. hemtjänst, jourer inom tekniska, nav. Kommunen ska inte ha fler bilar än vad som behövs verksamheten. Bättre att en grupp privatpersoner går samman tex en bostadsrätts-föreningen, en by, en förening. Eller att företag får möjligheten att stå bakom och äga bilarna.		Det här skulle kunna vara en dellösning men ser att det skulle vara bättre som privat initiativ. Aktivt kan kommunen dock påverka helt klart genom information.	Inköp av elbilar till kommunens verksamheter JA El bilspool till privatpersoner nej.	Vi kommer att fortsätta driva frågan. Vi har tidigare motionerat om en kommunal bilpool och vi arbetar också för en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar i kommunen.	Batteridrivna fordon (som är en mer korrekt beskrivning) är ingen enkel fråga. Elbilen är inte miljövänlig sett till de metaller och ämnen som används till batterierna. Arbetsmiljön för dem som jobbar är många gånger dålig och vissa metaller är s k krigsmetaller. Batterierna är inte särskilt hållbara i tid. Det handlar snarare om att bilindustrin vill fortsätta tillverka nya bilar en masse. Det har inte i första hand med miljö att göra. Dessutom gäller det att veta på vilket sätt elen produceras som ska till för att ladda batterierna. Nu verkar Tyskland t ex börja snegla mot mer kol. Vi handlar ju el i hela EU-området.		Det pågår ett arbete där det kommunala bolaget Nässjö Affärsverk i samarbete med näringslivsaktörer utreder möjligheterna för en elbilpool. Till att börja med i mindre skala.
Avsnitt 6	Skogsbruk							
Skogar som varit trädbevuxna under mycket lång tid och inte kalhuggits benämns kontinuitetsskogar. Där finns ofta flera hotade och känsliga arter. I Sverige avverkas varje år stora arealer av kontinuitetsskogar och andra skogar med höga naturvärden. Kunskapen om var dessa skogar finns behöver öka, och de behöver ges ett långsiktigt skydd i miljöbalken. Kommunen kan hjälpa till med att identifiera kontinuitetsskogar och skogar med höga naturvärden bland sitt innehav och därigenom öka möjligheten till ett ökat skogsskydd.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att kartlägga och skydda mark som kommunala reservat eller med biotopskydd till 2030, gällande både värdefull natur och natur som behöver restaureras?</i>							
	NEJ		DELVIS	DELVIS	DELVIS	JA	DELVIS	JA
<i>Kommentar</i>	Det finns redan en aktiv skogsförvaltning av Nässjö kommuns skogsinnehav. Behövs inte fler utredningar. Den privata skogen i kommunen sköts och vårdas bäst av sin ägare.		Våra skogsägare tar ett stort ansvar för våra skogar och de saknar inte kunskap om mångfald i naturen och höga naturvärden. De är också redan styrda idag genom olika lagar och regler där biotoper skyddas. Samarbetet är gott.	Även här följer vi Regionens gemensamma riktlinjer	Nässjö kommuns skogsareal är förhållandevis liten. Frågan är av en komplex natur.	Kommunen jobbar agenda 2030 och detta är en naturlig del. Det är också en viktig del för kommunmedlemmarna som vill tillbringa tid i naturen.		
Kalavverkade skogsmarker läcker koldioxid och det tar många år innan de åter fungerar som kolsänka, en tid vi inte har.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att Nässjö kommun driver ett naturnära skogsbruk med hyggesfria metoder och uppfyller Agenda 2030 målen för hållbart skogsbruk?</i>							
	JA		DELVIS	JA		JA	DELVIS	DELVIS
<i>Kommentar</i>	Det sköts redan idag så – behövs inga nya beslut		Vi har agerat i den riktningen.	Vi vill verka för en hållbar förvaltning av kommunens skogar.	Nässjö kommuns skogar är miljöcertifierade och uppfyller Agenda 2030- målen.	Kommunen jobbar med agenda 2030 och vi vill att detta är med.		Kommunen arbetar redan med ett hållbart skogsbruk i egen regi.

	C	SD	M	KD	MP	SAFE	V	S
Avsnitt 7	Restaurera våtmark							
Utdikade våtmarker i Sverige släpper ut nästan lika mycket växthusgaser som hela vägtrafiken. Utdikning bidrar till övergödning och över 800 rödlistade arter är knutna till våtmarksmiljöer.								
Fråga	Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att säkerställa och prioritera att restaurering av våtmarker och utdikad skogsmark kommer att vara en viktig klimat- och miljöåtgärd.							
	DELVIS	NEJ	DELVIS	DELVIS		JA		DELVIS
Kommentar	100 åldrigt förändringar – klarar vi inte att återställa på en mandatperiod. Allt kan och ska inte återställas – vi behöver både ett aktivt skogsbruk, odla vår mark och ha betande djur i våra hagar.		Restaurering av våtmark där det finns behov.	Vi följer regionens riktlinjer.	Det är svårare för MP Nässjö lokalt att restaurera våtmarker. Däremot så driver Miljöpartiet frågan om att restaurera våtmarker på riksdagsnivå och här kan alltid de olika nivåerna föra dialog med varandra. Miljöpartiets riksdagsledamot Rebecka Le Moine är och har varit mycket aktiv under denna mandatperiod, i den här frågan. Bland annat med motionen "Naturen är värd att skydda", där flera olika förslag för hur den biologiska mångfalden ska få ett starkare skydd framöver och hur vi får ett naturvänligare skogsbruk.	Så långt vi kan och det finns medel för detta. Ofta är det statliga medel och kommunen har inte alltid egna resurser för alltför stora insatser.		Arbete i kommunen pågår redan.
Avsnitt 8	Miljösmart mat i kommunen							
I Ekomatcentrums marknadsrapport 2021 om inköp av ekologiska livsmedel kartläggs inköp av ekologiska livsmedel inom offentlig sektor. Toppkommunen, Lund, har 75 % ekologiska livsmedelsinköp, toppregionen, Jönköping, har 58 % ekologiska livsmedelsinköp. För Nässjö kommun finns inga uppgifter i sammanställningen. Ekologisk mat är hälsosam, gynnsam för den biologiska mångfalden och har den sammantaget bästa miljöprestandan. Samtidigt är betande djur i naturbetesmarker avgörande för en rik biologisk mångfald och öppna landskap. En kommunal livsmedelsstrategi kan definiera mål för kommunens livsmedelsinköp och innehålla till exempel men det förutsätter ett utgångsläge: - Krav på ökad procentandel ekologiska livsmedel - Krav på ökad andel klimatsmart producerad mat - Krav på KRAV-märkt eller naturbeteskött, när kött serveras - Mål för minskat matsvinn								
Fråga	Kommer ni, under den kommande mandatperioden aktivt verka för ett beslut om en livsmedelsstrategi som innehåller punkterna ovan?							
	DELVIS	DELVIS	DELVIS	DELVIS	JA	JA	DELVIS	DELVIS
Kommentar	Minskat matsvinn jobbar vi redan aktivt med i kommunens verksamheter. Vi i Centerpartiet vill inte ha åksjuk mat. Vi förordar närproducerat mat före ekologiska livsmedel och Krav-märkt.		Samtal har förts med ansvarig upphandlare om att vi vill säkerställa att matproduktion av livsmedel som upphandlas har lika starka lagar och regler för mat/livsmedelsproduktion som vi har i Sverige. Vi önskar såklart att prioritering sker för de livsmedel vi har i Sverige då mindre transporter också är viktigt. Att djuren behandlas enligt svenska lagar och regler är viktigt för oss då vi vill säkra djurens välmående.	Som parti är vi mycket angelägna om att det ställs tydliga kravkriterier i upphandling. Måltidspolicyn i kommunens verksamheter är ett viktigt verktyg. Krav finns redan idag och om en ny livsmedelstrategi ska tas fram kommer punkterna att tas med i processen.	MP Nässjö har aktivt drivit frågan om ökad andel ekologiska och närproducerade livsmedel i den kommunala matproduktionen. Vi verkar för minskat matsvinn och driver frågan om sortering av matavfall i den kommunala verksamheten.	Vi har hittills arbetat mot de punkter som redovisas ovan i våra förslag till måltidspolicy.	Mycket av detta görs i vår kommun idag. Men vi är inte helt framme ännu.	Finns i kommunens måltidsstrategi.

	C	SD	M	KD	MP	SAFE	V	S
Avsnitt 9	Offentlig upphandling							
Offentlig konsumtion i Sverige bidrar stort till klimatpåverkan. Drygt hälften av kommunerna i Sverige ställer klimatkrav i sina upphandlingar. Upphandlingsmyndigheten ger råd och kriterier angående hållbarhet och klimatanpassning vid offentlig upphandling.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att Nässjö kommun ser över sin upphandlingspolicy i enlighet med ovanstående råd?</i>							
	JA	DELVIS	DELVIS	JA/DELVIS	JA	JA	DELVIS	JA
Kommentar	Det är redan införts och beslutats om i Nässjö kommun.		När det gäller produktion av offentliga byggnader vill vi i första hand prioritera byggnation i trä. Vi har upplevt att det är en bra aspekt att ta med i upphandlingar.	både ja och delvis blir svaret då Offentlig upphandling alltid är ett verktyg för att nå agenda 2030 målen. Offentlig upphandling är väldigt viktigt att ständigt föra dialog om i dess olika delar. Som Parti har vi under lång tid drivit och engagerat oss i upphandlingsfrågor. Vi följer även här regionens ökade krav.	Det är viktigt att ställa höga miljökrav om hållbarhet vid upphandling.	Kommunen lyfter fram sitt arbete med agenda 2030 och detta är en viktig del.	Det är bättre skrivningar om hållbarhet i vår upphandlingspolicy än om social hållbarhet vilket är synd då dessa går hand i hand.	Vi gör det redan.
Avsnitt 10	Lärande för hållbar utveckling							
Skolan har en central roll i omställningen till ett hållbart samhälle i enlighet med läroplanerna. För att eleverna ska få likvärdiga kunskaper och färdigheter inom hållbar utveckling krävs tydliga signaler från kommunen och en samordnare för lärande för hållbar utveckling som lyfter frågorna, tillskapar gemensamma resurser och ger förutsättningar för kompetensutbyte lokalt, regionalt och nationellt.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att avsätta resurser i den kommunala budgeten för ett klimatlyft för lärare och att samordna lärande för hållbar utveckling på alla utbildningsnivåer?</i>							
Ja	JA	DELVIS	JA	NEJ	JA	DELVIS	JA	DELVIS
Kommentar	Vi arbetar redan efter Agenda 2030 i Nässjö – där ingår dessa frågor. De inryms i befintlig budget		Vi kommer att stödja Emåmuséets aktiviteter för undervisning om natur för barn och unga.	Nej, det finns viktigare områden inom skolan där resurser behövs för att barn och ungas lärande ska tillgodoseas.	Vi kommer att lägga förslag om detta i Barn-och utbildningsnämnden.	Vad ett klimatlyft konkret innebär är oklart. Att undervisningen har klimat och miljö som horisontella mål är självklart och finns i kommunens måldokument.		
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att Ekomuseet i Bodafors åter kan fungera som en naturskola och utveckla verksamheten som ett led i lärandet för hållbar utveckling?</i>							
Ja	JA	JA	JA	DELVIS	JA	JA	DELVIS	
Kommentar			Som det beskrivs ovan. Ja det kommer vi att göra.	Vi är intresserade av att Ekomuseet ska finnas och fungera som en viktig plats. Däremot att återgå till tidigare verksamhet kan man fundera över/tveksamt. Ekomuseet är viktig medspelare i Agenda 2030 och det viktiga arbetet kan skapa förutsättningar för vidareutveckling inom flera områden för museet. Vi är gärna med som medspelare i dialogerna. Viktig plats för Nässjö kommun.	Vi har tidigare drivit frågan i budgetprocessen och vi kommer att fortsätta driva frågan.	Vi har lagt förslag i den riktningen i vårt förslag till budget.		Det har vi inte tagit ställning till ännu.

	C	SD	M	KD	MP	SAFE	V	S
Avsnitt 11	Klimatkommun							
Klimatkommunerna är en förening för kommuner och regioner som jobbar aktivt med lokalt klimatarbete. De 41 medlemmarnas klimatarbete ligger i framkant i Sverige och världen, med tuffa klimat- och energimål och ambitiösa åtgärder.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att Nässjö kommun blir medlem i Klimatkommunerna?</i>							
Ja	NEJ	NEJ		NEJ	JA	DELVIS	DELVIS	
Kommentar			Nässjö kommun är med i Klimatrådet Jkpg län där har vi bra samarbete och kunskapsförmedling.	Vi fortsätter att utföra klimatarbetet i kommunen utan att specifika certifieringar eller medlemskap. Det är alltså inte någon prioriterad fråga för oss.	MP Nässjö kommer att föreslå medlemskap i klimatkommunerna under kommande mandatperiod.	Vi ska sätta oss in i vad detta innebär.		Det har vi inte tagit ställning till ännu.
Avsnitt 12	Biologisk mångfald							
Artdöden är ett allvarligt hot mot mänskligheten och blir allt värre. Mångfalden av arter är en förutsättning för att ekosystemen ska fungera och vara motståndskraftiga. Ekosystem ger människan livsviktiga tjänster så som pollination, matproduktion och dricksvatten. Många av dessa kommer att försvinna inom några årtionden om vi inte agerar. I takt med att slätterängar och naturbetesmarker minskat kraftigt i Sverige har både ängsväxter och pollinatörer så som bin, humlor och fjärilar blivit allt färre. Samtidigt breder invasiva arter ut sig och tränger undan inhemska arter. Åtgärder krävs för att stoppa förlusten av biologisk mångfald. Artdatabanken pekar ut vägkanterna som miljöer där rätt skötsel kan göra att rödlistade arter frodas och sprids. Som de sköts idag, med tidig och frekvent klippning, urholkar snarare än bidrar de till den biologiska mångfalden. Parallellt med detta behöver vi också agera mot bekämpningsmedel som skadar bin.								
<i>Fråga</i>	<i>Kommer ni, under den kommande mandatperioden, aktivt verka för att Nässjö kommun ska låta vägrenar och andra allmänna ytor få växa vilt och aktivt medverka till ökad biologisk mångfald?</i>							
Ja	DELVIS	DELVIS	JA	DELVIS	JA	JA	JA/DELVIS	DELVIS
Kommentar	Det behövs både betande djur och kunskap om när man ska slå renen och ängen. (Den finns hos många i Centerpartiet, men har tappats på vägen hos många som jobbar med dessa frågor)		Det gäller att agera och klippa så att man följer naturens egen gång. Säkerhetsskäl för klippning och respekt för den biologiska mångfalden kan samspela. Artrika diken bör märkas ut och om möjligt hanteras varsamt.	Vi vill främja biologisk mångfald, för oss är det en mycket viktig förvaltningsplan, och på så sätt vill vi agera. Dock finns det aspekter att ta hänsyn till som t.ex. risk för viltolyckor, samt attraktiviteten i att ha en välskött kommun. Men absolut främja biologisk mångfald där det är möjligt.	Vi kommer att arbeta för mer biologisk mångfald där det är möjligt. Då handlar det om när kommunal mark berörs. På andra vägar är det en fråga för Trafikverket.	Detta är ett enkelt sätt att bidra. Dessutom innebär viss växtlighet ett skydd vid olyckor.	Med hänsyn till trafiksäkerheten vid väl trafikerade vägar såklart	Görs redan där det är lämpligt.